

A kívülálló szemével

Kívülállóként figyelem a Magyarokanizsai Ozoray Árpád Magyar Művelődési Egyesületben kialakult káoszt. Szemerédi Magda *Eleresztve a gyepelő* címmel a Magyar Szóban megjelent írásában bírálta a magyarokanizsai önkormányzat művelődési egyesületekhez való viszonyulását, ezért Králjevácski Eszter, az Ozoray Árpád Magyar Művelődési Egyesület alelnöke az újság következő számában elhatárolódott a cikk tartalmától, mivel ő helyesli az önkormányzat támogatási politikáját. Az Ozoray tagságát és a kívülállókat mégsem ez a téma foglalkoztatja leginkább, a felháborodást a tagsági díj bevezetése váltotta ki.

Tulajdonképpen ez sem mellékes, de a lényeg nem volna szabad megkerülni, tudniillik azt, hogy az önkormányzat a felelős azért, hogy művelődési egyesületeink ilyen helyzetbe kerültek, hiszen pályáztatás útján kíván pénzt adni ezeknek az egyesületeknek, de féltő, hogy ha a pályázat nem nyeri el a bírálóbizottság tetszését, az egyesületek anyagi támogatás nélkül maradhatnak.

Menjünk vissza az időben egy esztendőre, mert megítélésem szerint a bajok forrása onnan ered.

A választások után, amikor megalakították az önkormányzati tanácsot és kiosztották a tárcákat, akkor a kultúra nem kapott önálló tárcát. Miután ezt többen is nehezményezték, már nem volt mit tenni, ripsz-ropsz keresni kellett egy személyt, aki a kultúráért lesz felelős. Így történhetett meg az az abszurd helyzet, hogy a környezetvédelemhez hozzácsatolták a művelődést, így vált kultúrfelelőssé Nyilas Leonov Anita. Ettől a legjobban maga a megbízott ijedt meg, nem győzte nyilvánosan hangoztatni, hogy ő nem ért a kultúrához, hiszen ő környezetvédő.

Majd jött augusztus 20-a, az egyik legszebb magyar ünnepünk, a Szent István-napi új kenyér ünnep. Az önkormányzat első szokatlan megnyilvánulása az Ozoray egyesület Cifraszűr vegyes kórusához azzal kezdődött, hogy nem kérték fel őket a magyar himnusz eléneklésére, pedig ez már hagyományá vált, hogy az ünnepet ők kezdik a városháza előtti téren a magyar és a székely himnusz eléneklésével.

Sőt, kiszivárgott az a hír, hogy egyáltalán nem kell a himnusz, amit a polgármester azzal indokolt, hogy a Szent Száva szerb művelődési egyesületben nincs, aki elénekelje a szerb himnuszt, akkor hagyjuk a miénket is. Végül mégis csak elhangzott a szerb is, meg a magyar himnusz is, felvételről. Lezajlott ez az ünnep is, tömeg is volt, csak épp a kultúrfelelős nem volt jelen. Nyaralt.

Ne bonyolódjunk további részletekbe, térjünk a tárgyra. Elterjedt a hír, hogy a művelődési egyesületek tagsága ezentúl az évi tagsági díj befizetése helyett havonta fizessen kettőszáz dinárt fejenként, hogy működni tudjanak. A tagság többsége az ötletet fenntartással fogadta, több tag is jelezte, hogy elhagyja a szervezetet. A mai anyagi helyzet sokak számára nem teszi lehetővé, hogy elvegyen családjától havonta ekkora összeget. A legbosszantóbb az volt, hogy nem keresték a megoldást sem az önkormányzatban, sem az Ozoray vezetőségében, hanem arra volt példa, hogy az egyesületben kijelentették: - Aki nem fizet, kívül tágasabb. Vagy: - Nem baj, ha lecsökken a taglétszám, mert kevesebb emberrel könnyebb dolgozni. Van olyan tag, aki több éve lelkes tagja a vegyes kórusnak, de hagyta elveszni, mert szegény képtelen fizetni. Így a több mint száz tagot számláló Ozoray művelődési egyesületnek majd a felére csökkent a tagsága, és még nem tudni, hányan maradnak.

Értem én, hogy Európa-szerte divat lett a pályáztatás. Településeket talán lehet így fejleszteni, gazdaságot is, meg sok egyebet, de a néphagyomány, az egészen más.

Amatőr művelődési egyesületek szinte minden településen évtizedek óta léteznek, beépültek a falu életébe, hagyományainkat ápolják. Népdalokat, népmeséket, tánclépéseket, nagyanyáink kézimunkáit mentik át a múltból a jelenbe, hogy megőrizzék őket a jövőnek. Tehénfejés után mennek asszonyok a kórusba énekelni, este a tévé előtt kézimunkáznak, hogy falunapon, vagy más ünnepen, kiállításon mutassák be munkájukat. MÍRK-re mennek, Gyöngyösbokrétára, Durindóra készülnek, a Gazdag ág rendezvényére népszokásokat, babonákat gyűjtenek. Lelkesen versenyeznek minden évben,

hogy melyik csoport tud tartalmasabb műsort készíteni.

Minden egyes új tagnak örülnünk kellene. Akik ilyen közösségben nőnek fel, azoknak a fiataloknak a lelkivilága is más lesz. Nem a drogosok társaságát keresik, nem az azonos neműek önmutogatásának tapsolnak, hanem megtanulják nemzeti értékeinket becsülni, tovább adni, és úgy igyekeznek Európába, hogy nem hagyják veszni a magyar értékeket, mert tudják, Európa ezek által az értékek által válik gazdagabbá.

Azt szeretnénk, ha elgondolkodnának mind az önkormányzatban, mind az Ozorayban, hogy hogyan fordítsák jobbra az előállt helyzetet.

Mielőtt bárki is elhatárolódna írásomtól, először nézze meg az Ozoray közgyűlésén készült videofilmet, vagy az elnökségi ülésükön rögzített hanganyagot, mert ott sok mindenre választ kap.

Szemerédi Magdát kizárták az egyesületből. Az ok: őszintén megírta véleményét a történekről a saját nevének aláírásával, amely a saját véleményét tükrözte. Visszatért volna Milošević szelleme, vagy még el sem távozott? Sajnos, látjuk, hogy pártocskáink hasonló módszerekkel dolgoznak, régóta tudjuk, tapasztaljuk a kizárólagosságot. Kézlegyintéssel, elfásultan elintézzük: ilyen a politika. De egy magyar művelődési egyesületnek csak másnyennek kellene lennie! Megfélemlítéssel akarnak rendet teremteni ott, ahol a rendetlenséget nem is a tagság okozta?

Szeretnék még valamit elmondani, hiszen nem mellékes. Szemerédi Magda Zágrábban komparatív irodalom- és művészettörténetet tanult. Lediplomált, majd tizenöt évet a Dolgozók hetilap szerkesztőségében újságot írt, utána még tizenöt évet

az Újvidéki Televíziónál dolgozott. Kultúrrovatot szerkesztett, a magyarság történelmét, kultúrtörténetét kutatta, feldolgozta a vajdasági festők életét, munkásságát, s mindezt megőrizte filmen. A legveszélyesebb miloševići időkben a Napló című hetilapban publikált. Bátor írásaival a megfélemlített magyar közösségbe próbált lelket önteni.

Nyugdíjba vonulását követően úgy gondolta, Újvidékről Magyarokiszára költözik. Ebbe a Tisza menti városkába, ahol még alkothat. Évekig volt a VMSZ helyi képviselője, órákat szervezett magyar gyermekeknek, hogy elsajátítsák a szerb nyelvet, tagja lett a népdalkórusnak, közben több újságba is írt.

„A Cifraszűr Népdalkórus tagjaként tanúsított több mint tízéves hűségéért, kitartó dalolólakedvéért” szöveg kíséretében tavaly köszönőlevelet kapott. Néhány hónap után kizárták. Pedig a tagsági díjat is fizette, sőt, felvállalta egy középiskolás leányka tagdíjfizetését is. Megítélésem szerint az ilyen embereket kicsi közösségünknek illene megbecsülnie. Talán egy Pro Urbe-díjjal elismerni munkásságát...

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Még semmi sincs veszve! Gondolkodjon el a történeken mind a polgármester úr, mind a megválasztott képviselők, a különböző tárcákkal megbízott személyek. De az Ozoray vezetősége is. Ha van, aki úgy érzi, hogy képtelen feladatát elvégezni, lemondhat, de a hatékonyabb munka érdekében le is váltható.

Egy kis jóakarattal az előállt helyzetet és az emberek bizalmatlanságát helyre lehetne billenteni. Ne feledjük, hogy minden elkövetett hibát gyermekeink fogják megszenvedni.

